

SLOVENEK.

Političen list za slovenski národ.

Po pošti prejeman veljá: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.
V administraciji prejeman veljá: Za celo leto 13 gl., za pol leta 6 gl. 50 kr., za četrt leta 3 gl. 30 kr., za en mesec 1 gl. 10 kr. V Ljubljani na dom pošiljan veljá 1 gl. 20 kr. več na leto. — Posamezne številke veljajo 7 kr.
Naročnino prejema opravništvo (administracija) in ekspedicija, Semeniške ulice št. 2.

Naznanila (inzerati) se sprejemajo in veljá tristočna petit-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat; 12 kr., če se tiska dvakrat; 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semeniški ulici h. št. 2.

Izhaja vsak dan, izvemši nedelje in praznike, ob 1/6. uri popoldne.

Štev. 119.

V Ljubljani, v četrtek 28. maja 1885.

Letnik XIII.

Kmetom v pomoč.

Piše Ivan Belec.

O stalnem domu.

(Dalje.)

Ako je v kaki občini več moških, kakor jih je ravno za delo treba, gredó nekteri, se vé s privolenjem občinskim v fabriko ali mesto. Zaslužijo si denar in pridejo čez nekaj časa zopet domu. Ako kaka fabrika falira, se ni treba delavcu, kakor pri nas po svetu klatiti, ampak vrne se na svoj dom. Kar delavec v mestu ali fabriki zasluži, tega ne zapravi, ker je vedno na svoj dom navezan. Tako dobiva zemljišče podporo od obrtnije. Kolikor časa ostane obrtnijski delavec ud domačega mirú, toliko časa ne more postati nemanič. Ako si pa kdo dosti denarja prisluži, si pa tudi lahko kupi veliko posestvo, kajti na Ruskem imajo grajščaki in tudi nekteri trgovci zelo obširna posestva in ker se smejo svobodno zadolževati, zato jih tudi židje svobodno s posestev preganjajo.

Poprek dobiva vsak mirjan po 10 do 15 desetnin (18—26 oralov) zemlje. Zarad skupne prahe ima živina vedno dosti paše in zato je dosti živine in zato je dosti gnoja. Kaj si pa morete za polje boljšega misliti kot dosti gnoja in praho vsako tretje leto.

Škoda je le, da občine nimajo skoraj nič gojzdvov in da morajo les večidel kupovati od grajščakov. Škoda je, da se skoraj polovico mladenčev že predenj so 20 let stari ženi, zanašajoč se, da bodo pri novi razdelitvi dobili del zemlje. Do zdaj to ni bilo tako napačno, ker je bilo dosti zemlje, ali v prihodnje se bo pa v nekterih krajih že moralo določiti, koliko kmetov smé biti v miru, da posamezni ne bodo dobivali premajhnih kosov.

Imajo li kmetje na Ruskem kaj svobode? Imajo in sicer precej več kot pri nas. Družinski očetje (in če ni očetov tudi matere) ene občine volijo starosto, ki dobiva nekaj malega plačila. Starosta skrbi za javno varnost, sodi po prestopkih, in smé nakladati kazen do enega rublja ali prisilno delo do

dveh dni. Več občin ali mirov sestavlja volost. Staršina s starostami vred določuje, koliko mora ta ali oni davka plačevati, skrbi za popravljanje cest, za vojaški nabor. Vsakih deset volostnih družinskih očetov voli po enega poslanca v veliki volostni svet. Ta voli deset sodnikov ali porotnikov, ki se tako vrsté, da vedno po trije sodijo v preprih in imajo pravico do sto rubljev kazni naložiti, pa tudi za palico prijeti.

Vidite, tako sami sebe vladajo kmetje, ki so v resnici svobodni, kterim ni treba obresti plačevati, kterih živa duša ne more z zemljišča prepoditi. Kako smešna je svoboda naših kmetov, ki za vsako malenkost kličejo notarja, odvetnika, sodnika in briča na pomoč; pravim, svoboda naših kmetov, ktere vsaka sapjca lahko popiha z posestva, kakor otrese kapljo na veji.

Menda nikjer na svetu ni gospóda tako zelo spridena kot na Ruskem in vendar je Rusija trdna, ker ima trdne in v resnici svobodne kmete. Ko bi na Ruskem danes dobili kmetje tako neumno svobodo, kakor jo imajo pri nas, bi v desetih letih Rusije ne bilo več.

Jugoslovanske zadruge.

V ruskem miru je vsa zemlja občinska. Pri Jugoslovanih se je pa občinska zemlja že zdavnej razdelila med posamezne rodovine, ki se imenujejo zadruge. K Jugoslovanom se prištevajo Slovenci, Hrvatje, Srbi in Bolgari; vsi Jugoslovani, razen nas Slovencev, so živeli in večinoma še zdaj živé v zadrukah.

V zadruzi je vsa rodovina združena. V hiši prebivajo stari oče, stara mati, starši, otroci in strici s svojimi ženami in otroci. Vsi delajo skupno, jedó skupno ter imajo tudi skupno premoženje; le stanovanje ima vsak zakonski par, oziroma vsaka družina za-se. Ko sin odraste, si poišče nevesto in zadruza se pomnoži; ko se hči omoži, zapusti prejšnjo zadruzo, zato se pa sprejme v moževo zadruzo.

Zadruza je tako rekoč večna, včasih je bolj,

včasih manj številna. Število njenih udov znaša navadno 10—12, semtertje tudi 20 ali pa še več.

Kdor je najboljši in najsposobnejši v rodovini, tistega si udje izvolijo za gospodarja, da ukazuje vsem drugim in da premoženje oskrbuje. Če ni moškega, ki bi bil za to sposoben, se izvoli ženska.

Kar se na polji ali pri živini dobi, je vse skupno. Kar si pa ženska pri kolovratu, pri tkanji ali vezenji in kar si mož v prostem času s kacicim rokodelstvom prisluži, to imajo pa posamezne družine, s tem zaslužkom smeta mož in žena razpolagati, kakor jima drago. Le iz tega postranskega zaslužka se hčeram dota daje.

Kedar se zadruza preveč pomnoži, se podajo nekteri moški po svetu kruha iskat, a zadružni udje ostanejo vedno, če le s tujega po nekaj krajcarjev za plačevanje davkov pošiljajo.

Ali ni pametno, da ima vsak človek, če še tako uboža, svoje pribežališče? Zadrugar tudi na tujem ni osamljen, ampak je vedno v zvezi s svojo rodovino, in če ga nesreča zadene, vé, kam se ima obrniti. Zdaj si pa predstavite našega delavca v mestu ali fabriki. Ko se je od doma ločil, je vzel doto in s tem očetovo hišo v dolg pripravil, ali pa morebiti še zdaj za doto tožuje in gospodarja na kant spravlja. Med svetom živi osamljen, nihče mu ne piše, nihče ga ne opominja, nihče se zanj ne zmeni in on za nikogar; ker mu je očetov dom tuj, poišče si drugi dom — žganjarijo ali žganjarski brateci so njegovi brateci. Ko oslabi, mu kaže pot od hiše do hiše in nazadnje v bolnišnico na deželne stroške.

Se vé, kakor vsaka človeška naprava, tako imajo tudi zadruge svojo slabo stran. Kjer je več žensk skupaj, tam je tudi dosti klepetanja in sem ter tje tudi nekaj lasanja. A kaj se če, če so si ženske v laséh, saj imajo dolge in zato se jim ne more dosti poznati. Huje je, da se mladi ljudje v zadrukah, kakor v ruskem miru, radi in precej ženijo. Gotovo bi bilo dobro, ko bi bili zdržni, ali bolje je vendar,

LISTEK.

Napoleonov vjetnik.

Leta 1809 je bilo. Napoleon I. je dospel na vrhunce svoje slave in oblastnemu vladarju vklanjala se je skoraj da cela Evropa. Še sv. oče papež Pij VII. so občutili vsemagalčevo moč, akoravno so ga 2. decembra 1804 v Parizu v cerkvi „Naše Gospe“ za cesarja mazilili. Se vé da, tadaj je še mislil Napoleon, da si mora, hoteč si zagotoviti svoj obstanek, laskati katolikom. Ali to ni bila prava misel, in kmalo se je mož pokazal v čudni luči. Dne 7. maja 1809 podpisal in razglasil je, bivajoč na Dunaji, ukaz, s kterim je odstavil papeža in rimsko državo proglasil za provincijo cesarsko-francoske države. Oddelek francoske vojne je zasedel Rim in general Radel je v Napoleonovem imenu ustanovil v francoskem smislu civilno in vojaško gosposko. — Sv. oče Pij VII. so čakali in mirno gledali, kaj bo storil sovražnik. Ko so pa Francozje prihruli v Rim, izobčili so papež Napoleona 10. junija 1809 iz katoliške cerkve. Dobro so vedeli sv. oče in so bili prepričani, da to jim ne bode v korist; a pogumno so

nasprotnika sv. cerkve prijeli. V vatikanu je nastala vsled tega tišina in vse bilo je podobno zadušljivemu miru pred nevihto, preden vdari pogubljiva strela.

Lepa je bila noč 6. julija 1809. Lahen in gorak vetrič je pripihlaval šetalcem po cestah večnega mesta. Duhovom enaki so se dvigali kviško orjaki, dela zidarjev starodavnega veka.

Kmalo so potihnili tudi koraki poznih šetalcev in nastal je tihi mir. Tu, proti dvem čez polnoči, se jame premikati črna druhal proti Kvirinalu. Kakor tihotapci so lezli ti ljudje, boječi se, da bi jih kdo ne čul ali videl. Bili so francoski vojaki, in da bi ne bila noč, ne bi jim bilo kaj dobrega brati raz obrazov. Načelnik tem vojakom bil je general Radel in spremljevalo ga je več višjih častnikov pri tem pohodu poletne palače papeževe. Tik pred kvirinalom so obstali, prižgali baklje in kmalo so odmevali po tihem trgu udarci sekir po palačinih vratih. Prvi so razbijali sapérji, za njimi pa je stala vrsta pešcev z nabitimi puškami, da bi si s silo priborili vstop in papeževo telesno stražo, ako bi se branila, postrelili. A tega ni bilo potreba. Mirno in ponižno so odprli vrata, kamorniki in stražniki so oddali svoje orožje. Sv. oče so namreč že prej ukazali, da

se nima nikdo braniti, da se ne bo prelivala po nepotrebem kri. Vojaki naprej, general Radel za njimi, tako so korakali v palačo, iz sobe v sobo po papeževih prostorih. Ako so dobili kake vrata zaprta, odprli so si jih s sekirami, ktere poprej še niso na ta način poslovale v kvirinalu. Le nocoj jim je bila naloga, dovršiti čin, vreden Napoleona in sramote celemu omikanemu svetu.

Z ojstrim mečem v roki prehodil je Radel vse sobe do predsobe papeževe spalnice. Sv. oče so že natanko vse vedeli, kaj se vrši in ko bi bili tudi spali, razbijanje in vrišč prihrumelih Francozov bi jih bil moral zbuditi. Misleč, da bode treba zopet ene vrata raztolči, se vstopi general pred nje in ta trenutek se na stežaj odpró.

Odsvit brezštevilnih sveč jemal mu je vid. General Radel sam piše:

„Urno sem stopil v dvorano. Prvič sem videl častitega starčeka sedečega nasproti vrat, ogrnje-nega s škofovskim plaščem. V okrogu je stalo mnogo duhovnikov in uradnikov, na kterih obrazih je bila videti jeza in strah. Ker je moj vodnik, kterega sem si bil najel, le oprezoval in sem videl pred seboj sedečega starčeka, sem sklepal, da stojim pred sv. Očetom.“

da so v zadrugah v zakonu kot bi bili izven zadrug v vlačugarstvu.

Zadruga so dobre. Kar je neprimerne v njih, bi se dalo odpraviti. Zato je jako žalostno, da se zadruga odpravljajo, mesto da bi se napake odpravljale.

Za Granico so Madjari l. 1873 napravili prav židovsko postavo. Tretji paragraf te postave pravi, da sme zadruga s svojim nepremakljivim premoženjem (s hišo in zemljo) svobodno razpolagati. To se pravi, zadruga se sme svobodno zadolževati, da bodo tudi ubogi židje in oderuhi od zadruga kaj dobička imeli. Ravno ta paragraf dovoljuje, da sme vsak v svojem delu oporoko delati. To se pravi, malopridni zadrugar sme en del premoženja zadrugi vzeti. Četrty paragraf dovoljuje, da se sme zadrugarju, ki se je zadolžil, njegov delež eksekutivno prodati. To se pravi, da ne bodo ljubeznjivi krčmarji žganja zastonj točili, morajo imeti pravico zadrugarje na kant devati. Peti paragraf pa pravi, če večina zadrugarjev obojega spola zahteva, se mora zadruga razdreti in vse premoženje v enacih delih med posamne ude razdeliti.

(Dalje prih.)

Politični pregled.

V Ljubljani, 28. maja.

Notranje dežele.

Slišali smo že, da je v *Tržaškem mestnem zboru* poslanec Nabrgoj predlagal 10.000 goldinarjev iz mestne blagajnice za podporo onim okoličanom, katerim je letošnja toča 9. maja vinograde in druge sadeže poškodovala. Svota je bila mala, kajti škode je več nego za 50.000 goldinarjev. Župan mu je obljubil predlog v bodoči seji spraviti na dnevni red. Ta seja je bila predvečerjem zvečer in so Lah predlog zopet toliko v daljavo potisnili, da bodo najbrž zavedni okoličani brez odškodnine ostali. Zakaj neki bi se sicer odlašalo in pa na tak način. Stvar je tako-le! Dr. Piccoli je zahteval, da naj se s podporo počaka tako dolgo, da se sestavi iz „Concordije“ („Cikorije“) nalašč za to poseben odbor, kateremu na čelu bodeta Mauroner in župan Bazzoni. Po pravici Vam povemo, da nas skrbi, kaj bo s podporo in kaj bo z nami, če se izročimo z njo vred cikorijašem v roke! Že sedaj „cikorija“ vse dovoljene in nedovoljene sredstva porablja, da na okoličane pritiska gledé bodočih volitev; kaj pa še le bode, kekar bo imela tako mamilo v rokah, kakor je podpora? Groš bi na goldinar stavili, da se ga bo več ko enkrat posluževala v strankarske namene. Veselilo bi nas pa kljub temu, če bomo zvedeli, da je bil naš strah prazen in da smo se motili. Žalibog, da je težko mogoče: „sit volk, pa celo jagnje“. Vsekako naj pa primorski rodoljubje nikar ne molče, kakor hitro bi kaj takega zapazili. Na dan s takim lopovstvom, da se mu pritisne zasluženi pečat na čelo.

Palica pri volitvah se žalibog vedno dalje razširja. Letos poslužila se je že tudi irredenta v Poreču in Istri. Napadla je slovanske volilce in jih je nekaj tudi ranila, splošno jih je pa tako zbegala, da se 200 hrvaških volilcev volitve niti vdeležilo ni. Hvala Bogu, da so ondašnji slovanski krogi sedaj svojo dolžnost storili in so javno nasilstvo telegrafičnim potom brzojavili grofu Taaffeju na Dunaj.

Kako da mi je bilo tedaj pri srcu, meni dobremu katoličanu, tega Vam menda ni treba pripovedovati. Dovolj le to: moja naloga je bila, svojega očeta, očeta nas vsih, najvišega namestnika Kristusovega, odpeljati v zapor.

Roka, ktera se ni tresla, ko so padale krog mene v bitvi krogle kot toča, je skoraj izpustila meč in sree mi je vtrpalo vidno. Toliko da me jok ni posilil. Namignil sem vojakom, da so šli iz dvorane, le nekaj častnikov je ostalo pri meni, da bi bili priče, kako pošten katoličan izpolnjuje cesarjevo povelje.

„Sveti Oče“, pravim ali bolje jecljam, „huda in težavna mi je naloga; ali prisega in dolžnost me silite, tudi ta za-me tako žalostni čin izvršiti.“ — „Zakaj motite ponočni mir starčekov“, mi odgovorijo sv. Oče, „kaj želite?“ — „Moj cesar me je poslal, da vnovič zahtevam od Vas, da se odpoveste vsi posvetni vladi in odstopite Rim in celo Vašo državo“, sem zavrnil jaz.

O, da bi bili sv. Oče ta hip osorno mi odgovorili in me dobro ošteli! Koliko lažja bi bila moja naloga!

Ničesar si nisem bolj želel; a vse zaman, mirno so me poslušali in djali: „Vi spolnujete, kar vam je ukazal vaš cesar, zato ker ste prisegli na

Poleg tega bodo pa ondašnji državni poslanci zadevo spravili pred državni zbor, kamor ona po vsi pravici spada. Toda ne le ta zadeva, tudi ona iz sv. Križa pri Proseku ne sme se pozabiti in mora priti pred državni zbor, da bode vsaj v dotičnih stenografskih protokolih zapisano ostalo našim potomcem za spomin, našim sovremenikom pa v ogledalo, kakošni zvesti prijatelji Avstrije, da so ravno irredentariji po Primorju, katerim na čelu je Tržaški magistrat. Nezasišano je že res, kako da se ravno na obrobji Avstrije vedno zvesti slovanski rod z vsemi sredstvi zatira, veleizdajska laška kača se pa goji dokler ne bode Avstrije pičila do smrti. Kedaj bode pač žarek pravega solnea tudi tukaj prodrl gosto meglo, v kateri nekteri krogi še vedno sedijo!

Razkol med Nemci se je tudi na *Štajarskem* pokazal. Tisti grof Wurmbbrand, ki je lansko leto obetal obema narodnostima pravičen biti, kmalo potem je pa Slovincem svoj pravi obraz pokazal, je sedaj sam v nemilost prišel pri pruskih „von der schärferen Tonart“. Proti njemu so se dvignili. Na binško nedeljo imeli so omenjeni prusaki v Gradcu nekak volilni shod, da se posvetujejo, kako in kaj gledé bodočih volitev. Zbrali so se sami prusaki ali taki Nemci, ki se razumejo na „schärferen Tonart“. Govoril je Dunajski učitelj na realki, dr. Pommer, in je krepko udrihal po svojih dosedanjih bratih, združenih levičarjih, češ, da je njihovo dosedanje postopanje tako škodljivo nemški narodnosti, da, če se jim še nekaj časa pusti prosta volja, bode nemška narodnost po njihovi krivdi na kant prišla. In vendar je bila še združena levica silno daleč od tiste točke, na kateri bi nas grof Taaffe rad skupaj spravil na podlagi mednarodne sprave in medsobojnega sporazumljenja. Kaj pa še le prusaki. Ti nočejo o kakem sporazumljenju že prav nič slišati, temveč odločno ves delež v Avstriji za-se zahtevajo. Kdo jim ga bode dal, je sicer drugo vprašanje, da bode pa borba v bodočih šestih letih huda, je pa očitno, če ne pride vmes kak nenadni „mane, tekkel, fares“.

Čehi ameriški bodo meseca junija svoje brate Čehce v svoji domači deželi pozdravljali. Pripeljalo se jih bode namreč mnogo iz Novega Jorka v zlato Prago, da vidijo deželno gledališče. Dotični parnik odpeljal se bode 1. junija iz Novega Jorka in bo 13. že v Hamburgu, kjer jih bo sprejelo češko društvo „Svornost“. 15. junija odpravili se bodo proti Čehom, kamor bodo na 16. opoludne v Bodenbach dospeli. Iz Prage v Bodenbach pojde poseben vlak ameriškim Čehom naproti, ki jih bo potem v Prago pripeljal. Sprejem v Pragi bo pa tak, kakoršnega ondi ni še noben rod doživel. Saj je tudi verjetno. Sošli se bodo prijatelji in znanci, ki se že leta in leta niso videli zopet v ljubi domači deželi, kjer si bodo zopet v milem maternem jeziku pripovedovali razne dogodke dolgih let po presledku, od kar so se bili razločili. V gledališče bodo imeli prost vstop in se bode na posebno njihovo željo igrala prekrasna Smetanova opera „Prodana nevesta“. Iznemadil in počastil jih bode med drugimi tudi „Praški Sokol“ s telovadbo, meščani pa jim bodo napravljali banket za banketom, dokler se bodo prekmorski rojaki njihovi na rojstni zemlji zadrževali.

Prijaznosti med *Čehi* in *Madjari* ne bo še tako kmalo konec. Omenili smo že včeraj, da so se Čehi peljali v Budapešt na razstavo, kjer so bili jako sijajno sprejeti. Na podlagi tega madjarski listi Čehom na čast cele slavnostne članke prinašajo. „Egyetértés“ opisuje skupne obrambe in vzajemno politiko, ki je že v davno minulih stoletjih družila Čehce in Madjare, konečno pa preide na narodno gospodarstvo in priznava, da so Čehi mnogo na boljšem gledé kmetijstva, kakor pa Madjari. „Čehi imajo svoje kmetijstvo v uzornem položaju, kar se pri nas sploh še pogreša. Delavnih moči imajo

ondi na ostajanje, razni stroji pospešujejo jim poljedelstvo, gojzdarstvo je pa kar od kraja posnemana vredno. Mi smo memo Čehov edino le v gmotnem oziru na boljšem, ker imamo več zemljišča, boljše in rodovitneje zemljo, za kar se nam je pa edino le naravi zahvaliti. Vsled tega bi zatoraj češki kmet pri nas lahko veliko videl, mi pa bi se lahko pri Čehih mnogo učili. Povsem srečna je toraj misel, da so nas sedaj tudi kmetijski razumniki češki obiskali in so nam s tem tako rekoč dolžnost naložili, da jim ta obisk kmalo spet vrnemo, kar bo našemu poljedelstvu v nezmerno korist.“ Hoté ali nehoté mora se Madjarom priznati, da so izborni politiki, nič slabšega razuma ne more se jim pa za razvitek poljedelstva odrekati.

Vnanje države.

Izgon *Rusov* in *Poljakov* iz Nemške, oziroma Pruske, se po Rusiji sploh obsoja; vendar pa se jim še ne manjka zdravega humorja, s katerim si ta negostoljubljen čin od strani Nemcev na svoj rovaš zarezujejo, češ, tudi pri nas bo treba danes ali jutri prijeti za veliko metlo in po celi državi smeti pomesti, katerih poglavitni kup se bo na Nemško zvalil. Saj je obče znano, da ravno Nemcev na Ruskem silno veliko živi. Kaj bo ž njimi, če jih, recimo, Rusija ravno tako izganjati začne, kakor sedaj Prusija z Rusi in Poljaki počenja? Kaj drugzega, kakor da bodo morali na Ruskem vse popustiti, kar imajo ondi nepremakljivega in iti na Prusko, kjer bodo pomagali proletarijat množiti. Na vsak način pa bode to Rusom dober vzrok, na kterega se bodo ob svojem času lahko opirali. Sicer se pa, kakor ruski časniki trdijo, to ne bo še ravno danes ali jutri zgodilo, pač pa se zná primeriti čez nekaj let, da se bo mera in vaga povrnila, s katero sedaj Nemčija Slovane obsiplje. Nemci se sicer izgovarjajo, da so jim Slovani nevarni zaradi javnega miru in da jim zaradi tega državna politika izgon zapoveduje; oporekati v tem, se vé da, jim nihče ne more. Kaj pa, če bo Rusija ob svojem času rekla, da so ji Nemci zaradi javnega miru nevarni, ker se družijo z nihilisti in jih bo iztiravati jela? Pravico bo imela ravno tako, kakor jo ima danes Prusija, pa zaradi tega izgona še nekoliko več.

Osemsto let je minulo, od kar je v Salermi na 25. maja 1085 zatisnil trudne oči véliki papež *Gregor VII.* Pred svojo smrtjo izrekel je še pomembne besede: „Vedno sem ljubil pravico in sovražil krivico, zaradi tega pa v proganstvu umrjem.“ Papež Gregor VII. je bil velikan med poglavarji katoliške cerkve, poleg tega pa tudi državni veleum, da malo takih. Za krščansko-katoliško vero je bil vnet in ves poln svetega ognja in o njem se pač mora trditi, da ga je v tistem času sam Bog poklical na prestol sv. Petra, da je obvaroval sv. cerkev grabežljivih samopašnih rok nemških cesarjev in njihovih prilizovalcev. Z vso gorečnostjo, le njemu lastno, pobijal je nauke krivovercev, vstavljal se je simoniji in konkubinatu. On je bil tisti véliki papež, ki je nemškega cesarja Henrika IV. prisilil do Canose na javno pokoro. V sree ga je bolelo, ko je videl, kako so si tedanji svetovni vladarji vedno več vpliva v cerkvi božji prisojevali in se je takemu postopanju z vso silo vpiral. Cerkev božja podrejena svetni oblasti zdelo se mu je nekaj nemogočega, nekaj kar zdravi logiki naravnost v obraz bije. Da se z latinsko cerkvijo ni zgodilo, kar je zadelo pravoslavno na Ruskem, da je prišla namreč pod vrhovno oblast cara, se je zahvaliti edino le vélikemu duhu papeža Gregorja VII. On je bil tudi, ki je cerkveno disciplino zopet poživel in preosnoval in njegov duh čuti se še dandanes v katoliški cerkvi.

Med *Rusi* in *Angleži* je vse mirno. V Petrogradu in v Londonu si ne želé boja, vendar

to; mi pa bi našo prisego prelomili? Prisego, ktera nas veže, da ohranimo vse lasti in pravice svetega prestola? Cerkev nas je postavila na to mesto, le ona nas more zopet odstaviti. Od nje smo dobili ta posel. Nikdar si ne bomo nakladali svoji vesti odgovornost zaradi krive prisega.“

Odločno sem na to povedal častitemu starčku, da ga moram, ako me ne sluša, kot upornika zapreti.

„Božjega blagoslova, moj sin, Vam to ne bode naklonilo.“

Te besede so mi segle globoko v sree. Povelje cesarjevo je bilo tako odločno in strogo, da nisem mogel dovoliti sv. Očetu, ki so me prosili, naj jim dovolim vsaj dve uri, da vredé svoje stvari. Takoj sem jih moral odpeljati. Molčeč so vstali in počasi stopali proti svoji spalnici. Bodi-si bolezen v nogah, bodi-si razburjenost, vsaki trenutek smo mislili, da jim odpovedó noge, tako so se tresli. Tega nisem mogel gledati. Urno priskočim in ponudim jim roko, kar so tudi sprejeli. Ko je sv. Očeta roka dotaknila se moje, storilo se mi je tako mило, da sem skoro sam onemogel. Moral sem sivega starčka prositi odpuščanja za krivico, ktero sem mu primoran storiti. Blagodejno mi je bilo, ko so mi papež dovolili poljubiti roko, ktera je že tolikokrat blagoslovila celi svet.

Prosil sem jih, da naj oddajo svoje papirje, zapisnike in dragocenosti, ktere hočejo seboj vzeti, kakemu uradniku. „Nimam ničesar več na tem svetu“, so mi odgovorili, „vse svoje reči sem že vredil“. Molitvenik in mali križec so vzeli, se zopet vprli na mojo roko in šla sva proti vratom. Za nama je šel kardinal Pacea, kterega sem tudi moral zapreti.

Dospevši pred palačo, so sv. Oče en trenutek postali. V jutranjem mraku je ležalo pred nami véčno mesto, zraven naju pa moji vojaki, mirni in morda res okamneli. Namestniku Božjemu pa se je vtrnila grenka solza. S povzdignjenimi rokami blagoslovil je sivi starček svoj preljudi Rim in — nas, nas beriče, ki smo ga tirali o proganstvo.

Kmalo potem smo se odpeljali skozi „porta pia“, ne vedoč prihodnosti papeževe.“

Slikarju, kateremu je bilo naročeno naslikati popisani prizor v Kvirinalu, prizor, kateremu zgodovina nima enakega, popisal je general Radel natančneje, nego je poročal ministerstvu v Pariz. Tu je pisal strogo in kratko po vojaško, kakor se je spodobilo generalu, ki je izpolnil cesarjev ukaz. Slikarju pa je povedal celi razgovor in si s tem olajšal svojo vest.

Skoraj celih pet let so bili sv. oče vjetnik fran-

pa se povsod skrbno nanj pripravljajo, ker ravno nikjer niso do dobrega prepričani, da bi sedanji mir kaj prida notranje vrednosti imel. Angleži kakor Rusi jako dobro čutijo, da to prav nič drugega ni nego le pomirje, iz kterega bo danes ali jutri zopet šinila iskra v sod smodnika, ki je v Afganistanu nastavljen. Zato se pa tudi tako skrbno pripravljajo nanj.

Radikaleci bi s svoji „sveti“ jezi svet obrnili, če bi le vód imeli in če bi jim stališča ne manjkalo, tistega zastaviti. V *Parizu* so namreč krvave Binkošti imeli. Vsled tega je prefekt predlagal, da naj se razun narodne zastave in zastav raznih držav, vsake druge zastave strogo prepovedó, kar je ministerski svet tudi takoj odobril. Prepoved ta je veljavna po celem Senskem okrožji (okolici Pariza) in se je dala zaradi tega, ker so anarhisti pri pogrebu komunista *Amouroux* v navzočnosti 4000 svojih pristašev razvili krvavorudeče prapore in vpili „živela komuna“. Da je toraj prepoved popolnoma opravičena, je očitno, a vendar je silno v srce spekla radikaleca *Lacroix*, da je moral v kamori poslancem predlagati, da naj se ona prepoved zavrne, ker je na Francoskem ni postave, ki bi razvijanje kterih-koli praporov prepovedovala. Ko je prišel njegov predlog na glasovanje, so ga trezni poslanci vendar zavrgli z 243 proti 44 glasovom. Da je bila pa njegova fijaška še večja, sprejel se je pa tudi še predlog *Perierov* s 388 glasovi proti 10 radikalnim, da se ravno zaradi tega predloga izreče vladi zaupanje gledé potrebnega spoštovanja narodne zastave. Prav ima *Nemec*, s svojim pregovorom: „All' zu scharf macht schartig.“ Radikaleci povsod pretiravajo in jim ravno zaradi tega povsod privržencev manjka. Srednja in poštena pot je še vedno najboljša pot in najbolje stori, kdor se te drži.

Mir med *Francozi* in *Kitajci* se je konečno tudi po pogodbi vtrdil, katero so nedavno vendar dovršili. Zdelali so jo najprej v francoščini v pričo kitajskih zastopnikov, kateri so vseh deset paragrafov odobrili. Zborovali so v *Tien-Tsinu*, od koder so jo poslali v *Peking*, kjer se je pogodba tudi soglasno odobrila. Vse bi bilo toraj v redu, le kitajskega teksta ji še manjka in na tistega bodo pa nemara *Francozi* dolgo čakali; kajti če bodo pri sestavi taistega *Kitajci* po stari svoji navadi vsako besedo na tehtnico devali in vsako še le drug drugemu pojasnjevati morali, bo v resnici še mnogo *Francozov* pomrlo za rumeno mrzlico in za legarjem, preden se bode mirovna pogodba v red spravila. Sicer pa sedaj izvanredno *Francozi* *Kitajce* sploh hvalijo, da se se pri zborovanju jako pametno obnašali.

Izvirni dopisi.

Iz Novega mesta, 26. maja. *) Bila je že nekaj dni sem po mestu govorica, da se g. dr. *Albin Poznik* noče podvreči disciplini, da še vedno živo deljuje (pa ne agitira?) za g. prof. *Šukljeja*, in da namerava sklicati zbor. Ume se, da je kakošna dejanje tolmačil vsak po svoje. In res binkoštni ponedeljek (25. maja) bil je shod volilcev v mestni dvorani v jako mnogobrojnem številu. Vdeležilo se je namreč zboru več volilcev, nego je bilo ljubo g. dr. *Pozniku* in kandidatu g. prof. *Šukljeju*. Nasprotna

*) Za večeraj prepozno dospelo; pa tudi sedaj ne bode škodovalo, se saj učimo svoje prijatelje (?) spoznavati.

Vredn.

coskega cesarja. Vse vlade, avstrijska pa najbolj, so si prizadevale ga oprostiti, a vse zaman. *Napoleon* ga je dal odpeljati najprej v *Grenoble*, potem v *Savono* in slednjič v *Fontainebleau*. Niti protenje, niti trpljenje ni pripravilo papeža do tega, da bi se bili odpovedali svoji oblasti in preklicali izobčenje *Napoleona* iz katoliške cerkve. Cesar jim je ponujal celo kopo slug, novcev in Bog si vedi kaj vsega, a ničesar niso hotli sprejeti. Živel so skromniše, nego vsak zasebnik.

Ko so združene velevlasti v bitvi pri *Lipskem* francoskemu vladarju vstavile delo in krivice, je zasijala tudi sv. očetu zora prostosti. Dne 24. maja 1814 so se pripeljali zopet v *Rim*. Popisati veselja *Rimljanov* nj mogoče. Poldrugo leto kasneje je zamenala osoda posel jetnikov in mogoteov. *Napoleon* je za vselej zginil in na osamelem otoku premissljeval minljivost svetnega in časnega.

Na *Dunajskem* kongresu so velevlasti svetemu očetu povrnilo vse dežele in *Pij VII.* so vladali še do 20. avgusta 1823. Ta dan jih je Bog poklical v boljše življenje, kjer se jim ni bati niti *Napoleona*, niti kakega družega takega mogotea. Omenjene slike pa ni videl svet. Menda ga ni bilo čopiča, ki bi bil kazal svetu prizor, sramotiven celemu omikanemu človeštvu. „B. d. U.“

stranka, spoznavši namen, tudi ni rók križem držala, nego skrbela, da opozori g. grofa *Margherija* in druge na spletko, ki se kuje. Že za predsednika si je izbrala nepristranskega moža, g. e. k. dež. sod. svet. *Pleškota*, ki je zbor vodil nepristransko, dal tudi pravico govoriti, katerim je šla. Navzoča sta bila tudi gg. *L. Svetec* in dr. *Vošnjak*, ki sta se osebno lahko prepričala o intrigah, koje povzročuje tukajšni prvak g. dr. *A. Poznik*. Z lastnimi očmi sta lahko videla pa tudi slišala, da je „*Slovenec*“ kljub pravkom resnico poročal. Tudi ne škoduje, če ima vredništvo še v košarni drugi dopis, da ga priobči. Naj svet pozná svoje ljudi, naj zná za one, ki rušijo edinost in delajo zdražbe. Najprvo razvije g. prof. *Šuklje* še jedenkrat svoj program, kateri je znan iz „*Ljub. Lista*“. Njemu nasproti govori g. grof *Margheri*, trdeč, da tudi on ostane še vedno pri tem, kar je rekel gledé *Dolenjske železnice* in preložitve cest. V imenu tretjega, nenazočega kandidata, g. pl. *Wurzbacha*, govori pa profesor *Stanger*, ter izjavi, da boče njegova stranka glasovala za g. grofa *Margherija*, če pride do ožje volitve, češ, da tudi *Nemec* ne mara za človeka, ki dela zdražbo in needinost med svojim narodom ter ruši disciplino, in kterega narod sam obsoja. Kakor strela iz jasnega zadela je ta obsodba trdega nemca g. prof. *Šukljeja*, in gotovo mu boče ta zbor še dolgo v spomin. K sklepu je govoril še g. *L. Svetec*, priporočaje starega kandidata, ki ima že mnogo skušnje. Z jako kislím obrazom je odlazila stranka dr. *A. Poznikovega* ljubljenea iz dvorane. Nasprotna stranka je namreč g. dr. *Pozniku* očitno pokazala, kaj je agitacija. Če je dosedaj ni umel, znal boče, da znači njegovo delovanje, v kakov namen. Skusil je oboje po okolici in v mestu. — Tudi oni, ki so se iz molitve, katero je škofijstvo zaukazalo za bodoče volitve, očitno šalili, znali bodo, da molitev vendar nekaj premore in da „je pobožnost za vse dobra“.

Domače novice.

(Državno-zborske volitve v kmečkih občinah) vršile so se po celi deželi danes in so izvoljeni: Na *Gorenjskem* za *Kamniški*, *Brdski*, *Kranjski*, *Loški*, *Tržiški*, *Radoliški* in *Kranjskogorski* okraj grof *Hohenwart*; za *Ljubljansko* okolico, *Vrhniko*, *Velike Lašice*, *Ribnico*, *Litijo* in *Zatičino* g. *Karol Klun*; za *Postojno*, *Ilirsko Bistrico*, *Senožeče*, *Vipavo*, *Logatec*, *Lož* in *Idrijo* g. *A. Obreza*; za *Novomesto*, *Krško*, *Kostanjevico*, *Černomelj*, *Metliko* g. *Viljem Pfeifer*; za *Kočevje*, *Trebnje*, *Žužemberk*, *Radeče* in *Mokronog* g. *Jak Hren*.

Volitve za mesta in trge bodo v torek 2. jun., za velikoposestvo pa v petek 5. junija.

(„*Národní dom*“.) Svoje čitatelje opozarjamo, da boče občni zbor društva „*Národní dom*“ v nedeljo dne 31. t. m. ob 11. uri dopoldne v čitalnični dvorani. Ker je občni zbor javen, želeti bi bilo, da se ga kot poslušalci vdeležé tudi oni rodoljubi, ki sicer niso deležniki ali redni člani, ki se pa vendar zanimajo za važno to narodno podjetje, katero je v teku treh let z ozirom na slabe naše denarne moči vendar-le dosti vspesno napredovalo.

(Umrl je) nocoj kamnosek in podvzetnik gosp. *Lovrenc Vodnik* v *Podutiku* pri *Šent-Vidu*, kjer ga bodo v petek zjutraj pokopali. Ranjki je bil član „*Sokola*“ ter ga bo „*Soklolska*“ deputacija spremila k poslednjemu počitku. Društvo „*Sokol*“ pokloni mu pa krasen venec s trakom. Ranjki *Vodnik* je bil tudi podvzetnik pri novi cerkvi *Jesusovega* srea.

(„*Sokol*“.) se zbira jutri zjutraj od 1/2 7. do 7. uri v društveni opravi brez vrhnjih sukenj v *Čitalnici*, od koder ob 7. uri odrine k pogrebu člana *Lovrencea Vodnika* v *Podutik* pri *Št. Vidu*.

(Nova zastava *Šentvidskega* kat. društva rokodelskih pomočnikov), ktera se boče 31. maja t. l. v *Šent-Vidu* po prevzvišenemu knezo-škofu blagoslovila, se vidi v izložbi gosp. *Fr. Kolmana*, trgovca s steklom na glavnem trgu. *Kumica* ji boče občespoštovana gospá *Franja Tomec* iz *Šent-Vida*. Delo je krasno in vse pohvale vredno. Oskrbela je blago za zastavo in drugo potrebno gospá *Ana Hofbauer-jeva*. Podobo, ktera sama hvali in priporoča njenega mojstra, naslikal je brezplačno naš domači slikar velecenjani g. *Miroslav Tomec*, a palico za zastavo s križem in kroglo iz medenine umetno vtisnjeno je g. *A. Belec*, družbeni tajnik, tudi brezplačno napravil, obema toraj tu izreka srčno hvalo „*Katol. društvo rokodelskih pomočnikov*“ v *Šent-Vidu*.

(Dnevni red javne seje mestnega odbora), v petek 29. dan maja 1885. leta ob 6. uri zvečer v mestni dvorani. I. Naznanila prvosedstva. — II. Določitev treh udov volilni komisiji za volitev poslanca v državni zbor dne 2. junija. — III. Personalnega in pravnega odseka poročilo o podelitvi dveh mestnih kranjskih invalidnih ustanov po 31 gld. 50 kr. — IV. Finančnega odseka poročilo a) gledé odškodnine za svét, ki bi ga gospodar hiš štev. 2. in 4. na sv. *Petra cesti*, ob *Ljubljanci* odstopiti imel mestni občini pri gradnji novih hiš; b) gledé zaostalih obresti od neke *Anton Alojzij Wolfove* ustanove; c) o prošnji *Dunajskega „Asylverein“* za podporo. — V. *Stavbinskega* odseka poročilo a) o oddaji mestne voznje za 1885—1887. l.; b) o oddaji dimnikarskega dela za 1885. leto. — VI. *Policijskega* odseka poročilo v ugovorih mestnih zdravnikov proti sklepu mestnega zbora z dne 22. januarija, oziroma magistratnega gremija z dne 20. februarija t. l. — VII. Poročilo odseka za olupšavo mesta o prošnji g. *E. C. Mayer-ja* v imenu *jahalničnega* društva za prodajo ene parcele pod *Tivolji* za sezidanje *jahalnice*. — *Tajna seja*.

(Iz *Št. Petra* na *Notranjskem*) se nam poroča, da se je g. *Adolfu Obrezi* poslala od *Št. Peterske* občine zaupnica, podpisana od župana, 3 podžupanov, 6 odbornikov in 4 soseskinih županov, v kateri se mu izrekuje popolno zaupanje in iskrena zahvala za koristno delovanje v državnem zboru. Omenja se tudi, da zanj neugodna izvolitev 6 volilnih mož 15. t. m. nikakor ni izraz splošnjega mnenja po občini, ampak le majhne peščice ljudi, ki so vajeni nasprotovati pri vsaki priliki ter da boče zmaga 28. t. m., na dan volitve državnega poslanca v *Postojni* in v *Logatecu* zanj toliko slavniša, kolikor silnejši je bil napor nasprotnikov.

(Razpisana) je služba sekundarja v *Ljubljanski* deželni bolnišnici. Prošnje do 25. junija na deželni odbor.

(Umrl) je danes ob 1/2 8. uri nadporočnik gosp. *Matijević* e. kr. 17. pešpolka v vojaški bolnici.

(Na tukajšnjem učiteljski) vstanovili se bodete dve novi učiteljski mesti za izvežbanje učitelje ženskih ročnih del in pa za otroške vrtnarice.

(V *kadetskih šolah*), kjer se mladina na višji vojaški stan pripravlja, je prostora za sprejem 347 mladenčev praznega. Od prošnjikov se zahteva dobro dovršena spodnja gimnazija oziroma tudi peta šola. Pogoji so sploh strogi in z marsikakimi denarnimi stroški v zvezi, nadzorstvo pri vzgoji je strogo vojaško in dolžnost se nam zdi tukaj opomniti, da, kakor povsod, tudi v teh šolah marsikomu spodleti, da ne doseže zlatega portepeja. Ker je večidel potem kesanje britko, naj si pač vsak mladenec dobro premisli, preden si voli stan, da se ne bo pozneje zastonj kesal, kar bi bilo v tem slučaju popolnoma brezvspešno. V *kadetske* ustave naj se sploh javijo nadarjeni, pridni in vbogljivi, pri vsem tem pa pogumni mladenči, kajti le-ti imajo nado zlati portepej doseči in ga tudi obdržati.

Razne reči.

— *Binkoštni ponedeljek* sošli so se na *Dunaji* zastopniki *avstro-ogerskih* zobnih tehnikov. *Zobni* tehniki so namreč ljudje, ki se pečajo z napravo umetnega zobovja, kakor tudi posamičnih zob, vendar pa nimajo pravice taiste vstavljati, bolnih zob zdraviti, gnjilih plombirati, kar je vse le stvar zobnega zdravnika. Ker so pa take zobne operacije po drugih državah vse skozi tudi zobnim tehnikom dovoljene, sklenili so tudi *avstrijski* zobni tehniki resolucijo na ministra *notranjih* zadev, katero mu bo izročila posebna deputacija, v kateri vse te pravice za-se zahtevajo, ktere pri bolnem ali spridenem zobovji sedaj z njihovo pomočjo opravljajo zobni zdravniki. Kakor so možje ondi pravili, dandanes skoraj noben zdravnik umetnega zobovja sam ne izvršuje, temveč ga vsak dá pri zobnem tehniku napraviti. Naj bo to res ali ne, nam se stvar tako čisto prav zdi. Koliko pa je zobnih tehnikov, da imajo tolikan zdravniške vednosti, kakor jo ima priprost zdravnik? Na ta način se bodo kasneje tudi nožarji oglasili in bodo zahtevali za-se zdravniško prakso, češ, mi smo tisti, ki zdravnikom potrebno orodje izdelujemo. Tukaj že velja: „Čevljar ostani pri kopitu!“ Je že res, da zob zdreti se še ne pravi človeka ubiti, ali poškodega ga lahko mojster-skaza, da je groza. Celjust ni iz železa in le nekoliko zverženega zoba in nerodnega mojstraskaze je treba, pa je h krati kos čeljusti z zobom vred zunaj ust, kar pa je jako sitno in boleče.

— O pogovoru *Angleža* in *Rusa* v *nekem Berolinskem* salonu razširja se sledeča prav-

ljica: „Sedaj še prijatelja, si bova najbrž kmalo nasproti stala v Afganistanu, pravi Anglež.“ „No, zakaj ne, odvrne Rus, če Vi daste denarje, mi bomo že vojakov dovolj preskrbeli.“

— Iz zdravniških krogov. Zdravnik: „Zakaj pa me, gospá, tako zgodaj kličete, saj ste videti popolno zdravi, pravi zdravnik“, ježó se, da je moral o petih vstati. — Gospá svetovalka: „Oh nocoj se mi zdi, da sem kako miško požrla, saj nekaj tako kosmatega mi je po grlu gomaželo. Grozno! Prosim, zapišite mi kaj zdatnega.“ — Zdravnik z glavo majaje pravi ves resen: „To je pa že pomislila vredno! Če res mislite, da ste mlado miško požrli, morate že vzeti mlado mačko, družega pomočka Vam ne vem zapisati. Pozdravljeni, gospá!“

— Podzemeljska veverica zemljišča posestnica. V Floridi v Ameriki je po nekterih krajih toliko nekih podzemeljskih miši ali podgan, ktere Amerikanci podzemeljske veverice imenujeje, da je vse prerito in ne raste nobena stvar. Amerikaneec kupi neko posestvo ne vidé ga. Vsede se na konja in gré ogledat si ga. Ko pa tje pride, mora iz sedla, ker konj je bil v nevarnosti pri vsaki stopinji pasti. Peš pregleduje svoje zemljišče z glavo majevaje. Ravno priteče predenj brez vse sramožljivosti neka veverica si jankeja radovedno ogleduju ter smukne v jamico. „Da bi te bes“, pravi Amerikaneec, poseže v žep ter izleče svoje kupno pismo, ga zvije ter ga v luknjo vtakne, v katero je ravnokar miška šinila, rekoč: „Na, grdoba, ki si bila že v dejanskem posestvu pred menoj, imej pa še pisano posestno pravico“, rekel je in se vrnil ne zmené se več za kupljeno in zgubljeno posestvo. Amerikanski list pristavi: Nevarno je mačka v vreči kupovati.

— Novošegna varčnost. Gambrinov prijatelj iz Pruske tik česke meje gre na kolodvor; potoma pa naleti na znanca. Prične se sledeč razgovor: „No, prijatelj, mislite kam popotovati?“ vpraša sosed sosed. „Da, pač; pa le čez mejo na Cesko, ker naše pivo mi je veliko predrago; tam se pri vsakem vrčku nekaj soldov prihrani.“ „Že prav; a če prišeteje plačo na železnici, imate vendar le zgubo.“ „Oj smešno, ali pa nedolžno! Jaz spijem tam toliko vrčkov, dokler zaslužim plačo za vožno in vendar sem le na boljšem — z večim številom vrčkov.“

Telegrami.

Radolice, 28. maja. Hohenwart enoglasno izvoljen. Volilcev je bilo 58.

Črnomelj, 28. maja. Volilcev je prišlo 67, Pfeifer izvoljen enoglasno.

Krško, 28. maja. Vseh 56 glasov je dobil g. Viljem Pfeifer.

Trebnje, 28. maja. Knez Windischgrätz propadel proti Jakobu Hrenu c. k. sod. svétniku.

Kočevo, 28. maja. Knez Windischgrätz je dobil 9, Hren 37 glasov.

Logatec, 28. maja. Izvoljen g. Adolf Obreza enoglasno

Postojna, 28. maja. Obreza je dobil 125, Dolencec 40 glasov.

Dunaj, 27. maja. Volitve po kmečkih občinah za državni zbor so se pričele danes. Voljeni so: V Šentpolitu: Pírko; v Amstettnu: Oberndorfer; v Zwettlu: vitez Schönenerer; v Mistelbachu: Garnhaft; v Dunajskem Novem mestu: Adametz; v Sechshausu: Friderik Suess; v Hernalsu: Dr. Exner; v Hietzingu: Schöffel.

Dunaj, 28. maja. Pri ožji volitvi v Kremsu je bil izvoljen Schürer z 216, proti Fürnkranzu, kateri je dobil 130 glasov; v Korneuburgu pa Fürstmüller z 214, proti Rufu, kateri je dobil 184 glasov.

Solnograd, 27. maja. Na Solnograškem sta izvoljena v kmečkih občinah Solnograške pokrajine Matija Neumayer, v kmečkih občinah Solnograškega okraja pa Lienbacher.

Rim, 27. maja. Kapitan Ferrara brzojavlja Manciniju, da ga je kralj Janez Abesinski prav lepo sprejel, in je izrazil željo, z laško državo v prijateljstvu živeti. Vsled tega so se pozabili vsi nevgodni vtisi zaradi Masanske okupacije.

Berolin, 27. maja. Brodovju v Zanzibar namenjenemu in iz treh oklopnih obstoječemu dovaževale bodo trgovinske ladije strelivo.

Pariz, 28. maja. Pogreb Viktorja Hugona je določen na ponedeljek ob 1/2 11. uri dopoludne.

Umrli so:

26. maja. Marka Bartol, učitelj, 26 let, Cojzova cesta št. 2, plućna in črvesna tuberkuloza.

V bolnišnici:

23. maja. Janez Indihar, gostač, 76 let, Marasmus senilis.

V vojaški bolnišnici:

23. maja. Ludvik Csecelic, topničar, 22 let, Congestions Absces.

Tujci.

26. maja.

Pri **Maliču**: Avgust Tetens, uradnik, iz Vratistave. — Franc Pasoliček in Ljudevit Wieser, inženirja, z Dunaja. — Robert Kaiser, zasebnik, z Dunaja. — Rudolf Löwy, trg. pot., iz Brna. — Ana Kaiser, zasebnica, iz Ptuja. — Anton Deperis, zasebnik, iz Vipave. — Arnold Rikli, kopelni zdravnik, iz Bleda. — Martin Terpotitz, fužinski ravnatelj, iz Trbovelj.

Pri **Stonu**: Janez Taaks, zasebnik, iz Bremana. — Dr. Janez Seberiny, c. k. vojaški intendant, z Dunaja. — Viktor Herz, trgovec, iz Budapešte. — T. Zvakula, trg. pot., iz Budapešte. — V. Lucheschitz, zasebnik, s soprogo, iz Gradeca. — Dr. Karl Kraus, zdravnik, iz Trsta. — Janez Erle, c. k. stotnik, iz Pulja. — Janez Fedra, c. k. major, iz Trsta.

Pri **Bavarskem dvoru**: Janez Schauer, finančni nadzornik, z družino, iz Travnika. — Mat. Allmer, s soprogo, iz Frohnleutena. — V. Vrhovšek, trgovec, iz Trebnja.

Pri **Tavčarji**: J. pl. Peterson, častnik, iz Calcutte. — Dr. C. Ante, ravnatelj, iz Gradeca. — Leop. Dettelbach, trgovec, s soprogo, iz Gradeca. — Anton Moritsch, pos. tovarne, z družino, iz Beljaka. — Filip Kobau, zasebnik, iz Idrije. — Josip Obermann, c. k. uradnik, iz Laškega trga.

Pri **Južnem kolodvoru**: Josip Ramor, zasebnik, iz Trsta. — G. Millautz, agent, iz Trsta. — Marka Fink, lekarnar, iz Rakača. — Miha Wrotschko, zasebnik, iz Celja. — Miha Domagors, zasebnik, iz Krškega.

Pri **Avstrijskemu caru**: Adalbert Queiser, tiskar, iz Amstettna. — Janez Fibrig, knjigovodja, s soprogo, iz Thörla. — Jurij Gasparič, trgovec, iz Delnice.

Tržaško tržno poročilo.

Kava: Santos po 44 gl., Rio 42, St. Domingo 53, Portorico 75, Cejlon 65—125, biserna 90, Java 57, Mokka 87—100.

Sladkor po 25.25—28 gl.

Dišave: poper 89 gl., žbice 68.

Južno sadje: dateljni 23, fige iz Kalamate 15, iz Smirne 25, rozine 14, pomorance 3, limone 2 za vsak zabo, rožiči 7.50, mandeljni 74.

Olje: laško 60—90 gl., albansko 41—48, dalmatinsko 43, angleško 31, petrolej 9.50.

Kože: juhtovina 260, podplatje 140—160, teltnina 357—616, jagnječi kožuhi sto komadov 70, zajčje sto komadov 24 gl.

Volna: bosanska 105 gl., albanska 112, isterska 110.

Bombaž: amerikanski 75, indijski 47.

Ježice po 25—28 gl.

Žito: pšenica ruska 9—9.50, laška 9.25, koruza 6.25, rž 7, oves 9, fižol 10, grah 11—15, riž laški 14—21, indijski 12.50 goldinarjev za vsakih 100 kilogramov.

Mast: maslo 95—100, angleška 50.50, ogerska 59, špeh 51.50.

Dunajska borza.

(Telegrafično poročilo.)

28. maja.

Papirna renta 5% po 100 gl. (s 16% davka)	82 gl. 45 kr.
Sreberna " 5% " 100 " (s 16% davka)	82 " 90 "
4% avstr. zlata renta, davka prosta	108 " 15 "
Papirna renta, davka prosta	98 " 45 "
Akcije avstr.-ogerske banke	862 " — "
Kreditne akcije	285 " 70 "
London	124 " 60 "
Srebro	— " — "
Francoški napoleon	9 " 88 "
Ces. cekini	5 " 86 "
Nemške marke	61 " 10 "

Od 27. maja.

Ogerska zlata renta 4%	97 gl. 80 kr.
papirna renta 5%	92 " 65 "
Akcije anglo-avstr. banke . . . 200 gl.	99 " 25 "
" Länderbanke	96 " — "
" avst.-og. Lloyd v Trstu	566 " — "
" državne železnice	296 " 25 "
" Tramway-društva velj. 170 gl.	213 " — "
4% državne srečke iz l. 1854	250 gl. 126 " — "
4% " " " 1860	500 " 139 " — "
Državne srečke iz l. 1864	100 " 171 " 25 "
" " " " 1864	50 " 170 " — "
Kreditne srečke	100 " 175 " — "
Ljubljanske srečke	20 " 23 " — "
Rudolfove srečke	10 " 18 " 25 "
Prior. oblig. Elizabetine zap. železnice	112 " 50 "
" Ferdinandove sev.	105 " 50 "
5% štajarske zemljišč. odvez. obligac.	104 " — "

Služba organista in cerkovnika

je pri sv. Lovrencu na Bizeljskem (Štajarsko) za oddati. (2)

Priporočljive slovenske molitvene knjige,

ktere ima v zalogi

Katoliška Bukvarna v Ljubljani.

	pol usnje	vse usnje	zlata obreza
Sveta Ana ali molitvene bukvice v češčenju sv. matere Ane. Spisal Hrisogon (z velikimi črkami)	— gl. 60 kr.	— gl. 80 kr.	1 gl. — kr.
Družbene bukvice za dekleta in molitvene bukvice. Spisal J. Rozman		1 " 30 "	1 " 70 "
Gospod usliši moje molitev. Molitvene bukvice za pobožne Slovence. Spisal I. Volčič. (Velik tisk)		1 " 10 "	1 " 50 "
Hvala božja	— " 35 "	— " 50 "	— " 56 "
Kruh angeljski. Molitvene bukvice za mladino	— " 30 "	— " 40 "	— " 60 "
Kruh nebeški ali navod, pobožno moliti in častiti presveto Rešnje Telo s trojno mašo in drugimi navadnimi molitvami. Spisal Janez Zupančič	— " 70 "	— " 90 "	1 " 20 "
To knjigo smemo čast. občinstvu tople priporočati, ker obsega, kakor je že iz naznanjenega naslova razvidno, bogato zbirko molitev v počesčenje sv. Rešnjega Telesa. Udom, na mnogih krajih razširjeno bratovščine presv. Rešnj. Telesa, bode posebno dobro služila kakor popolni molitvenik. Čisti dobiček odločen je dobrodelnemu Vincencijevemu društvu.			
Lilija v božjem vrtu ali deviški stan, njegova lepota in pripomočki ga ohraniti. Sp. Jeran in Zamejic	1 " 40 "	1 " 70 "	2 " 50 "
Sveti listi in evangeliji		1 " 24 "	1 " 70 "
Marija Devica, Gospa Jezusovega presv. Srca. Spisal J. Dolencec	— " 45 "	— " 56 "	— " 80 "
Mašne in druge molitve. Spisal L. Pintar		1 " 20 "	1 " 50 "
Svete molitve z odpustki. Molitvenik za pobožne katoliške kristijane. Spisal Jožef Erker	1 " — "	1 " 20 "	1 " 50 "
Knjiga obsega bogato zbirko za vsako potrebo primernih molitev, ktere so vse z odpustki sklenjene. Papir je bel, tisk lep, črke primeroma velike. Casopisi so se o tej knjigi izvestno izrazili ter ji prednost pred drugimi pripoznali.			
Naša ljuba Gospá presv. Srca. Spisal Ivan Volčič		— " 90 "	1 " 30 "
Nebeške iskricice za mladost, pa tudi za odrasčene ljudi	— " 30 "	— " 35 "	— " 55 "
Razlaganje sv. maše po čast. očetu Martinu Cochemu. Domače in molitvene bukve		1 " 40 "	2 " — "
Šmarnice ali Majnikovi ogovori. Spisal Sim. Gabere	— " 90 "	1 " — "	1 " 20 "
Vedno češčenje sv. Rešnjega Telesa. Spisal Bonač		1 " 24 "	1 " 70 "
Vertec nebeški. Molitvene bukvice za pobožne Slovence. Spisal Ivan Volčič		— " 70 "	1 " — "
Zvonček nebeški, ali molitvene bukve z mašnimi, spovednimi, obhajilnimi molitvami itd.		— " 52 "	— " 80 "

Vsi tu naznanjeni molitveniki, so le en del naše zaloge in so oziroma njih vsebine vsega priporočevanja vredni. — Kdor pa želi popolnejši imenik, kateri je ravnokar izšel, mu ga tudi radi pošljemo. (3)